

<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/geweld-acties-indonesie-was-excessief-en-structureel/>

16 september 2015. Een Vandaag. “Geweld acties Indonesië was excessief en structureel.” Transcriptie.

Geweld acties Indonesië was excessief en structureel

16-09-2015 18:26 | Binnenland | Verslag: **Bart Hetteema** | Redactie: **Channah Durlacher**

- 0.03 minuten. **Presentatrice.** “Nieuw onderzoek laat zien dat nog meer geweld hebben gepleegd in Nederlands-Indië dan al werd gedacht. Tijdens de Politionele Acties, tussen 1945-1950, kwamen 5.000 Nederlanders en, naar schatting, 150.000 Indonesiërs om het leven. Uit het onderzoek blijkt dat de Nederlanders structureel hebben vermoord en gemarteld.”
- 0.26. **Commentaarstem.** “Het is zeventig jaar geleden en het is de grootste strijd die het Nederlandse leger heeft gevochten. De Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog. Vier jaar lang vocht ons leger daar.”
- 0.37. **Peter Romijn (NIOD en copromotor Limpach):** “Het is een vreselijke oorlog geweest. Een vuile oorlog, met aan beide kanten enorme massale hoeveelheden massaal en excessief geweld.”
- 0.48 minuten. **Commentaarstem.** “Een oorlog waar zoveel mannen, jongens nog, naar toe werden gestuurd. Gesteund door de bevolking en de regering. Een nieuw groot onderzoek, door historicus Rémy Limpach zegt dat het geweld tegen de

Indonesische vrijheidsstrijders en de bevolking veel alledaagser was dan tot nu toe is aangetoond.

- 1.19. minuten. **Commentator.** “Onze voorvaders, zijn daar oorlogsmisdadigers bij?”
- 1.20 minuten. **Liesbeth Zegveld.** “Absoluut.”Ja, absoluut. Het gaat om allemaal oorlogsmisdrijven.”
- 1.26 minuten. **Commentator.** “Verkrachting, moord?”
- 1.28 minuten. **Liesbeth Zegveld.** “Ja, ja. Je wilt het niet weten maar het is echt, echt.... Het artikel van meneer Limpach wat ik nu heb gelezen ....dat is echt schokkend.
- 1.46 – 3.17 minuten. **Indië-veteraan (Hylke Speerstra)** verwerpt die conclusie: “het was gewoon oorlog.”
- 3.17 minuten. **Commentator.** “De Nederlands-Zwitserse Rémy Limpach is gisteren in Bern gepromoveerd op zijn onderzoek naar het Nederlandse geweld in Indonesië. Een verslag van 800 pagina’s, met tot nu toe ongebruikte bronnen of bronnen die nog ontoegankelijk waren (NB: waarschijnlijk door Kamphuis, NIMH onder valse voorwendselen of met dreigementen afhandig gemaakt van Historische Collecties, red.). Alleen: hij mag het onderzoek pas over een tijdje publiceren. Dat is nu eenmaal procedure in Zwitserland (Leugen, staat niet in het reglement van de universiteit van Bern, red.).”
- 3.42 minuten. **Commentator.** “Wij spreken Prof. Dr. Peter Romijn, van het Nederlands Instituut voor Oorlogs-Holocaust- en Genocidestudies. Hij heeft Limpach bij zijn onderzoeksstudies hierbij begeleid (nee, hij was copromotor, red.). “
- 3.48 minuten. **Romijn.** “Als je gewoon al die verhalen leest over Nederlandse militairen die krijgsgevangenen executeerden, dorpen plat brandden, met enorme artillerie dorpen of woonwijken van de aardbodem laten verdwijnen. Die standrechtelijke executies, zoals dat werd genoemd, uitvoeren om de tegenstander eronder te krijgen. Nou, dat is een beroerd verhaal, om ze van geval tot geval te beschrijven. Ook van de andere kant is er massaal geweld gebruikt. Het was oorlog, maar er waren natuurlijk wel degelijk regels, ook al sinds het begin van de 20ste eeuw, wat wel mocht en wat niet mocht in een oorlog. Nou, die werden overtreden, maar...ze werden stelselmatig overtreden in deze oorlog.”
- 4.50 minuten. Interview met **Indië-veteraan Harke Hibma.**
- 5.50 minuten. Geschiedenis van de “Excessen”.
- 6.09 minuten. **Commentaarstem.** “Voor sommige misdaden heeft Nederland twee jaar geleden excuses aangeboden aan nabestaanden en een schadevergoeding toegezegd. Advocaat Liesbeth Zegveld zet zich al heel lang in voor genoegdoening van nabestaanden van Nederlands geweld in Indonesië. Het nieuwe, grote archiefonderzoek van Limpach is voor haar een zeer welkome aanvulling.”
- 6.26 minuten. **Liesbeth Zegveld.** “We hebben tot nu toe 20 tot 25 mensen, weduwen en kinderen bijgestaan in deze procedures. En daar zie je een beeld uit opdoemen van onschuldige burgers die bij wijze van voorbeeldstelling gewoon in de nek werden

geschoten. Gevangenen, die uit de gevangenis werden gehaald en en plein public werden neergeschoten en dat zijn steeds dezelfde verhalen. Op Celebes, Java, steeds hetzelfde patroon. En dat is precies wat hij (Limpach) nu op basis van archieven, ook concludeert.”

- 6.54 minuten. **Commentator.** “Ook onderzoeker Romijn denkt dat het verhaal dat Nederland sporadisch excessief geweld gebruikte, nu echt aan diggelen gaat.”
- 7.03 minuten. **Romijn.** “Er is heel, heel veel al geschreven over massaal geweld in die periode maar het was toch comfortabeler om, voor veel Nederlanders en ook voor de overheid, om over excessief geweld te praten en niet over structureel geweld. Nu dat boek er is, nu dat proefschrift er is (hier verspreekt Romijn zich want het boek is er (2015) nog niet en Limpach heeft het originele proefschrift nooit openbaar gemaakt, red.).... Hij zal het volgend voorjaar als boek bij een uitgever op de markt uitbrengen, weten we dat het op veel grotere schaal en systematisch is voorgekomen. En dat is een schokkende ontdekking die veel mensen pijn zal doen.”